

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Adalet Bakanlığı'nın sorumluluk alanında bulunan ceza infaz kurumlarında yaşam, sağlık, insan onuru, eşitlik ve haberleşme haklarına ilişkin ihlaller uzun süredir kamuoyuna yansımakta; sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütleri tarafından hazırlanan raporlar bu ihlallerin yapısal ve sistematik bir nitelik kazandığını ortaya koymaktadır.

Bu kapsamda, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Urfa Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hazırlanan Haziran-Aralık 2025 Hapishaneler Hak İhlalleri Raporu, Osmaniye 1 Nolu ve 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında tutulan mahpusların çok sayıda ve ağır hak ihlaline maruz bırakıldığını belgelemektedir.

Anılan rapora göre; hasta mahpusların tedavilerinde kullanılan ilaçların temininde ciddi aksamalar yaşandığı, revire çıkışların ve hastane sevklerinin keyfi biçimde sınırlandırıldığı, sağlık hizmetlerine erişimin geciktirildiği aktarılmaktadır. Sağlık hakkı, yaşam hakkının ayrılmaz bir parçası olup ceza infaz kurumlarında devletin yerine getirmesi gereken pozitif yükümlülükler arasındadır. Bu yükümlülüğün ihlali, mahpusların yaşamını ve sağlığını doğrudan tehlikeye atan sonuçlar doğurmaktadır.

Raporda, adli suçlardan hükümlü mahpuslar ile siyasi suçlardan tutulan mahpuslar arasında sistematik bir ayrımcılık uygulandığı da açıkça ortaya konulmuştur. Pandemi döneminde tanınan ek telefon görüş hakkının adli mahpuslar için 30 dakika olarak uygulanmasına karşın siyasi mahpuslar için 20 dakika ile sınırlandırıldığı; görüş, telefon ve sosyal hakların suç türüne göre farklılaştırıldığı belirtilmektedir. Bu durum Anayasa'da güvence altına alınan eşitlik ilkesine açıkça aykırıdır.

Osmaniye 1 ve 2 Nolu T Tipi Cezaevlerinde açık görüş sürelerinin 1 saatten 45 dakikaya düşürüldüğü, spor hakkının haftada iki kez uygulanması gerekirken önce haftada bire, ardından ayda bire indirildiği ve son görüşmelerde 45 gündür mahpuslara spor hakkı tanınmadığı ifade edilmektedir. Sosyal ve kültürel faaliyetlerden yararlandırılmama uygulaması, mahpusların fiziksel ve ruhsal bütünlüğünü zedelediği gibi cezanın topluma kazandırma amacını da ortadan kaldırmaktadır.

Raporda ayrıca; koğuş kapasitesinin üzerinde mahpus barındırıldığı, dört kişilik koğuşlarda sekiz kişinin kaldığı, koğuşlarda kamera bulunduğu, sık yapılan aramalarda özel hayata saygı

ilkesinin gözetilmediği, kantinden satın alınan bazı eşyaların dahi “yasak eşya” sayılarak el konulduğu ve disiplin soruşturmalarına konu edildiği aktarılmaktadır.

İdari Gözlem Kurulları tarafından mahpuslara pişmanlık dayatmasında bulunduğu ve bu sorulara verilen yanıtların infaz erteleme ya da infaz yakma gerekçesi yapıldığı belirtilmektedir. Bu uygulamalar; düşünce ve kanaat özgürlüğü, ifade özgürlüğü ve umut hakkının açık ihlali niteliğindedir. Öte yandan Osmaniye 1 ve 2 Nolu T Tipi Cezaevlerinin Organize Sanayi Bölgesine yakın konumu nedeniyle mahpusların hava kirliliği, çevre kirliliği ve kötü kokuya maruz kaldıkları, bu durumun sağlık sorunlarını derinleştirdiği raporda vurgulanmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Osmaniye 1 Nolu ve 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında 2025 yılı içerisinde hasta mahpuslar tarafından yapılan hastane sevk talebi sayısı kaçtır, bu taleplerin kaçını kabul edilmiş, kaçını reddedilmiştir?
- 2- Anılan cezaevlerinde ilaç temininde yaşanan gecikmelere ilişkin Bakanlığınıza ulaşan şikâyet sayısı kaçtır, bu şikâyetler üzerine herhangi bir idari soruşturma başlatılmış mıdır?
- 3- Adli ve siyasi mahpuslar arasında telefon görüş süresi, açık ve kapalı görüş hakları ile diğer sosyal haklar bakımından farklı uygulamalar yapılmasının yasal ve mevzuatsal dayanağı nedir?
- 4- Osmaniye 1 ve 2 Nolu T Tipi Cezaevlerinde açık görüş sürelerinin 1 saatten 45 dakikaya düşürülmesinin gerekçesi nedir?
- 5- Spor hakkının haftada iki kez uygulanması gerekirken önce haftada bire, ardından ayda bire indirilmesi ve son 45 gündür mahpuslara spor hakkı tanınmaması iddiaları doğru mudur?
- 6- Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerden yararlandırılmadıkları yönündeki iddialara ilişkin Bakanlığınız tarafından herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?
- 7- Dört kişilik koşullarda sekiz mahpusun barındırıldığı iddiaları doğru mudur, Osmaniye 1 ve 2 Nolu T Tipi Cezaevlerinin mevcut kapasitesi ve fiili doluluk oranları nedir?
- 8- Koşullarda kamera bulundurulması uygulaması hangi mevzuata dayanmaktadır, bu uygulamanın özel hayatın gizliliği ilkesine aykırı olduğu yönündeki değerlendirmelere ilişkin Bakanlığınızın görüşü nedir?
- 9- Kantinden satın alınan eşyaların aramalarda “yasak eşya” sayılarak el konulması ve disiplin soruşturmasına konu edilmesi hangi yasal düzenlemeye dayanmaktadır?
- 10- İdari Gözlem Kurulları tarafından mahpuslara siyasi içerikli sorular yöneltildiği ve pişmanlık dayatmasında bulunduğu iddiaları doğru mudur, bu kurulların uygulamaları denetime açık mıdır?
- 11- Osmaniye 1 ve 2 Nolu T Tipi Cezaevlerinde 2025 yılı içerisinde infazı ertelenen ya da infazı yakılan mahpus sayısı kaçtır, bu kararların gerekçeleri nelerdir?
- 12- Muhafif gazete ve dergilerin mahpuslara verilmediği ve televizyon kanallarının sınırlandırıldığı iddiaları doğru mudur, bu uygulamalar hangi gerekçelere dayanmaktadır?

- 13- Cezaevlerinin Organize Sanayi Bölgesine yakınlığı nedeniyle hava ve çevre kirliliğine maruz kalındığı iddialarına ilişkin Bakanlığınız tarafından herhangi bir sağlık ve çevresel etki değerlendirmesi yapılmış mıdır?
- 14- Aileleri Osmaniye ili dışında yaşayan mahpusların görüş haklarına erişimde yaşadığı güçlükler dikkate alınarak aileye yakın cezaevlerine nakil talepleri konusunda özel bir düzenleme yapılmakta mıdır?
- 15- Osmaniye 1 ve 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında tespit edilen hak ihlallerine ilişkin olarak sorumlular hakkında herhangi bir idari veya disiplin soruşturması başlatılmış mıdır?